

petr mild
dekons
trukce
lásky

Kniha
Zlín

román

Dekonstrukce lásky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

☰ KNIHA ZLIN

Petr Mild
Dekonstrukce lásky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Kniha
Vhodná
Socha
Šachy
Redaktor
Fikce
Zlín

petr mild
dekonstrukce
lásky

petr mild
dekons
trukce
lásky

Kniha
Zlín

Díl první

„Na pouliční lampu sedl černý havran. Měl temně zářivé oči a zpíval o lidech, kteří neměli tolik štěstí jako já.“ Tereza dočetla poslední věty své knihy a odmlčela se. Pak zvedla hlavu a zastyděla se za to, že někdo poslouchal, jak nahlas čte svá slova, své věty. Několik lidí v první řadě se usmívalo a pokyvovalo hlavou. Tereza jen chtěla domů a být sama.

Vzpomínku na to, jak se pak dostala z autorského čtení v literární kavárně ven na ulici, má celou v mlze. Ví jen to, že se omylem ocitla uprostřed protestujícího davu, který procházel Prahou. Okolo ní proudili lidé s transparenty a vykřikovali hesla doprovázená zdviženými pěstmi i dalšími gesty. Většina těch gest vyjadřovala nesouhlas, ale našla se mezi nimi i taková, která byla jen smutnou výpovědí o lítosti nad současnou situací, proti níž dav demonstroval. Mohutný kolos se valil pražskými ulicemi až na Hrad.

Sáhla do kapsy kabátu a začala v prstech protáčet švýcarský nůž. Palcem v ní otevírala a zavírala čepel. Kolem Terezy se prodrál muž a narazil jí do ramene. Otřásl to s ní, až musela udělat pár malých krůčků dopředu, aby se nepřekotila a nedopadla obličejem na zem. Ve chvíli nárazu právě otevírala čepel nože a břicho palce tlačila proti ostří. Náraz přirazil kůži na ocel a ta ji prořízla. Palcem prostřelila palčivá bolest, ale ještě než vytáhla ruku z kapsy, aby si potvrdila, zda nůž opravdu masem projel, se kousla do spodního rtu a šíjí se jí převalila štiplavá vlna odporu k lidem. Muž,

který do Terezy bezhlavě narazil, se už potácel kdesi vpředu v davu. Neviděla ho, takže jí jako vzpomínka na něj zůstala maličká řezná rána na bříšku prstu.

Pocítila nespravedlnost. Změnilo by se ale na jejím pocitu něco, kdyby neznámý muž v zelené bundě věděl, co se stalo? Pro Terezu by mužovo vědomí o ráně hrálo velikou roli, jelikož by se už necítila jako náhodná oběť strčení. Její bolest by se stala bolestí sdílenou. Cizincova omluva by ji nijak neutěšila, ale společné vědění by ji obměkčilo. Jen by se jí omluvil, nebo by i vytáhl z kapsy kapesník, čímž by svou omluvu ještě podpořil jistou ušlechtilostí? Tereza nevěděla, proto si vytáhla papírové kapesníky sama a jeden si na palci přidržela.

S krvavým kapesníkem na prstu procházela pražskými ulicemi a dav ji vstřebával. Už se necítila jako sebevědomé myslící individuum, ale jen jako nástroj sloužící účelu. Z krásné přemýšlivé ženy se staly pochodující nohy a rytmicky se pohybující paže. Ať si Tereza myslela a vykřikovala cokoli, její názory v tu chvíli nebyly důležité. Dupání tisíců lidí přehlušilo i tu nejhlasitější myšlenku.

Dav nám dovolí bojovat za věci, za něž bojovat nechceme. V davu křičelo spoustu lidí, kteří s myšlenkou demonstrace nesouhlasili nebo je vůbec nezajímala. Protože ale mohli svůj nesouhlas vyjádřit i pouhým dupáním, nic neříkali ani nevykřikovali. Dokonce jim ani nešlo o vyjádření nesouhlasu, jen chtěli někam patřit a zanádat si. Pobytem v davu si chtěli vydobýt své místo ve světě.

Dav se valil přes Malou Stranu. Na Terezu se lepil nespočet těl, v nitru se ale cítila osaměle, jako už dlouhou dobu,

a dav ji svíral. Nebyla v něm s přítelem, přítelkyní ani žádným známým, vše kolem ní bylo jen neznámá hučící masa. V obležení neznámých lidí se cítila komfortně jen díky bolesti prořízlého břicha palce. Díky bohu za toho neomalence, pomyslela si. Bolest se stala jejím dočasným společníkem a právě tady, na tomto místě a v tomto čase, v Terezině podvědomí poprvé zakořenilo pomyšlení na využití bolesti za účelem vyššího dobra.

Svět okolo ní hučel a nic jiného než dupající masa neexistovalo. Když pocítila, že už není schopná udělat další krok, zastavila se a nechala kolos pokračovat dál v cestě. Lidé valící se zezadu do ní strkali a pokřikovali na ni, proč stojí, ať se kouká pohnout.

Od davu se oddělila, když došel na konec ulice. Spousta neznámých tváří pokračovala dál ke svému cíli a většina z nich si Terezy ani nevšimla. Po dlouhé době se konečně stala *nikým*. Předklonila se, zapřela se dlaněmi o kolena a zalapala po dechu. Uvažovala, co ji přimělo do davu vstoupit. Její podvědomí odpověď znalo. Tereza nikoli. Chtěla jen také někam patřit?

To pro ni byla otázka, na kterou nedokázala najít *vhodnou* odpověď. Uvažovala také o *dobré* odpovědi, ale teď hledala odpověď *vhodnou*. Rozdíl mezi vhodným a dobrým je ten, že podstatou vhodného je přizpůsobení se vnějším okolnostem a je umělé, zatímco dobré je subjektivní a leží uvnitř nás. Dobré lze cítit pouze uvnitř, ale navenek to slovo nic neznamená; nelze ho zcela přesně vyjádřit a uchopit. Jak se máš? Dobře. „Dobře“ je vhodná odpověď. Odpověď „špatně“ je nevhodná odpověď. Je tedy „Dobře“ dobrá odpověď? To nelze

posoudit, jelikož dobré je relativní a obrací se na každého člověka zvlášť, zatímco vhodnost má měřítko. A Terezino uvažování se točilo kolem toho, co přesně dobro znamená. Myslela si, že dobré znamená žít v souladu se svým přesvědčením, ale tu pravou a zvrácenou podstatu dobrého nalezne až ve svém pozvolném pádu z vrcholu na dno.

Popadla dech a narovнала se. Dav se ztrácel za horizontem a Tereze teď bubnovala v hlavě jen ozvěna vzdalujících se výkřiků, která se odrážela od zdí domů v prázdné ulici, kterou ještě před pár okamžiky plnily nespokojené burácející hlasy několika tisíc Čechů.

Zkřížila ruce na prsou a kráčela prázdnem. Vzduchem prolétl letáček, který jeden z protestujících upustil na zem. Vítr zvedl ze země mozaiku papírových novin, pomyslela si. Nemohla si vzpomenout, kde přesně tuto větu četla, ale všechny její úvahy směřovaly k W. S. Burroughsovi, jen si nemohla vybavit, ze které jeho knihy tu větu znala, zda to byl *Nahý oběd*, nebo *Interzóna*. Ať už to bylo tak, nebo onak, evokovala v ní tato věta letargické představy o vlastním dospívání, které má s těmito knihami spojené. Velmi často je četla při nočních jízdách tramvají a uvažovala, jaké by to bylo cestovat sama napříč Amerikou a užívat si té podivné nesvobody života na hraně, který ji už dlouho přitahoval.

Hlasy lidí stále vriskaly v dálce. Zacpala si uši ukazováčky a opět je vytáhla, až když se dostala dostatečně daleko, aby už nic neslyšela. V poklidu mohla opustit Malostranskou, přejít Mánesův most a dostat se až ke svému bytu v ulici 17. listopadu, jen kousek od Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, na které stále ještě studovala. Měla ráda názvy

ulic, které ji nutily k pomyšlení na obrovitost české historie. Hlavně proto si ulici 17. listopadu vybrala k bydlení. Nejraději se po takových ulicích procházela, když mrholilo a bylo zataženo.

Došla k domu a odemkla hlavní vchod. Po schodech vystoupala ke svému bytu. Vstoupila dovnitř, rychle za sebou zabouchla a zamířila do ložnice.

Terezino sebevědomí o sobě dávalo vědět pouze navenek, když mluvilo s lidmi, avšak uvnitř ní se ztrácelo. Byla to jen herecká role, která pro ni byla *vhodná*. V životě jí zatím pomáhala. Nebyla pro ni ale *dobrá*. Věděla, že jsou to jen sebevědomé šaty, které si obléká, nikoli sebevědomá kůže, do níž ji zabalili při stvoření; stejná kůže, kterou užívá, když je nahá a nejvíce zranitelná.

Stála v ložnici mezi postelí a zrcadlem a dívala se na svůj odraz. Začala ze sebe svlékat oblečení. Svlékala tím ze sebe vrstvu po vrstvě brnění sebevědomí s pocitem, že už je sama a dav zmizel daleko za horizontem událostí a už ji nemůže ovlivnit.

Jako první si svlékla béžový kabát a bílou košili. Pak si rozepla černé džíny; společně s kabátem a košilí je položila na postel. Stála před zrcadlem pouze v bílé podprsence a kalhotkách. Koukala na své skoro nahé tělo. Prohlížela si každý jeho záhyb. Natáčela hlavu do stran, aby si mohla ze všech možných úhlů prohlédnout své ploché břicho. Z každého se jí ale zdálo stejně zvláštní a pozoruhodné. Kalhotky si vytahovala do různých výšek a zkoumala, ve které poloze vypadají nejlépe, aby na chvíli unikla svíravé nesmyslnosti svých boků.

Když poprvé vstoupila, ještě oblečená, do ložnice a spatřila svůj odraz v zrcadle, přišla si *dobře* a *vhodně*. Když se ale svlékla jen do spodního prádla, nepřišla si ani dobře, ani

vhodně. Nelíbil se jí pohled na kůži zakrytou jen pár centimetry čtverečních spodního prádla. V téhle fázi odhazování šatstva si přišla naprosto nevhodně, protože její tělo nesloužilo dobrému ani vhodnému účelu. Vhodný účel se vytratil poté, co ze sebe shodila džíny i košili a zůstala jen v prádle, jelikož s tím odhodila i sebevědomí, které jí umožňuje úspěšně se protloukat životem dál. K dobrému nesloužilo její tělo proto, že se nacházelo v nepřírozeném stadiu. Spodní prádlo věznilo její partie v zajetí řezavých švů. Pro Terezu bylo tělo přirozené jen úplně nahé, a to i přesto, jak odzbrojeně se cítila. Polooblečené tělo je nicneříkající, nevhodné, nesloužící. Tělo jen ve spodním prádle totiž neslouží pohybu společností. Nevhodné je i proto, že neslouží ani jako přirozený nástroj rozmnožování, ke kterému bylo stvořené, a tak nepůsobí myslí potěšení.

Poodstoupila o pár kroků, až skoro narazila do kovového rámu postele. Pozorovala se teď z větší dálky. Zmáčkla si řeznou ránu na palci, ale nevytekla z ní už ani kapička krve. Nakonec si sundala i spodní prádlo a zírala do zrcadla na svou zranitelnost, na svou ženskost, na svůj dar i prokletí. Když oblečení leželo odhozené na posteli, byla si svým tělem jistá, protože byla krásná a věděla to. Když upozadila nesmyslnost svých boků, bez ostychu vnímala své křivky a milovala je.

Tereziným prokletím bylo, že nedokázala spatřovat ve věcech jednoduchost. Její tělo se tak stávalo předmětem pochyb a útrap.

Naopak její nejistota spočívala v tom, že ji tělo už mnohokrát zradilo. Propůjčila ho totiž lidem, kteří ji v této odhalené

fázi ranili. Nesnášela ho a milovala zároveň. Milovala ho pro jeho estetickou krásu a *vhodnost*, ale nesnášela ho pro neviditelné rány, které se jí na něm objevily poté, co do něho vnikly *nedobří* jedinci. Přišlo jí to líto. Sedla si na postel vedle odhozeného šatstva a svésila hlavu ke svému klínu. Vzpomínala na své dospívání v ženu, kdy ještě život nebyl takový, jaký je teď.

Lidé znásilňují slovo *mít*, zatímco slovo *být* leží kdesi pod prachem v rohu komory lidské mysli a příliš se jím neplýtvá. Neplýtvá se jím, protože v moderní době plné nezájmu a jedovatého individualismu ztratilo svůj význam.

Tereze kdysi její učitel na střední škole doporučil knihu, která se zabývala vztahem právě těchto dvou slov, ale ona ji nikdy nepřečetla. Už si nevybaví, o jakou knihu šlo ani jak se jmenoval její autor. Ona sama ji nikdy číst nepotřebovala. Je člověk, který přirozeně upřednostňuje bytí, a tak se odlišuje od davu vlastníků. Všichni milenci, se kterými Tereza *byla*, na ni však pomýšleli skrze slovo *mít*, jelikož pro ně milostné vztahy zůstaly zcela v hranicích vlastnictví. S Terezou muži *nebyli*, pouze ji *měli*. A ona tolik toužila po společném bytí a nevlastnění druhého. Ale opravdu? Opravdu to bylo tak černobílé, jak si myslela?

Učitelovo doporučení knihy na toto téma nemělo nic společného s tím, jaký názor na Terezu učitel měl. Knihu jí doporučil pro její zájem o filozofii, literaturu a vědění. Doporučení ani nemělo nic společného s ní samotnou. Tehdy byla ještě někým jiným a o konceptu *bytí* a *vlastnění* neuvažovala. Tyto myšlenky se jí zrodily v hlavě až po nástupu na vysokou školu v Praze.

Tereze bylo dvacet čtyři a už takřka dva roky se neviděla s Tomášem, bývalým přítelem, jenž na ni pomýšlel jako na předmět, který vlastní, nikoli jako na živé tělo plné ambicí, jež k němu promlouvá. I přes zjevné útrapy, které zažívala po celé trvání jejich krátkého románu, si to odmítala přiznat. Láska je nevysvětlitelná. Jen se pokuste druhému logicky vysvětlit, proč někoho milujete!

Tereza po rozchodu s Tomášem probřečela spoustu nocí. To on jejich vztah, které bylo spíš několikaměsíčním poblouzněním, ukončil. Je zbytečné detailněji rozebírat skleněné slzy, které jí pak tekly po tvářích; není ani důležité hlouběji popisovat bezesné noci, během nichž se zapřísahala, že už nebude nikdy znovu milovat. Milovat sochu. A protože Tereza s muži *byla*, zatímco oni ji *vlastnili*, přemýšlela o nich, především za těchto bezesných nocí, jako o sochách, které ji jen *pomilují* a jejichž falešnou lásku si musí na oplátku zasloužit svým neopětovaným hlubokým *milováním*. Sochu je totiž možné milovat pouze svým vlastním pohledem, vlastním cítěním, vlastním přesvědčením. Socha lásku nevytváří, nemůže milovat. A přesně to Tereza od mužů očekávala, protože nic jiného nepoznala: lásku, kterou si musí sama vydobýt a do sochy ji vytesat; vytesat do jejího obličejce úsměv, který bude říkat: Mám tě rád a možná tě i miluju, jen to nemyslím vážně.

Smířila se s tím, že bez vlastního přičinění nebude možné tyto sochy opravit, jelikož se samy neotesají. Pokud je

socha utvořena sochařem a nemluví, přeje si, aby byla znovu opracována? Tereziny sochy si to nepřály, jen stály na svém podstavci nezájmu, ze kterého se povyšovaly nad její náklonnost a pozdější lásku k nim.

Tomáš byl sochou, kterou milovala ze všech nejvíce. Kdysi se spolu často procházeli po Praze. Teď se po ní prochází sama a vzpomínky na někdejší společné vycházky jí hnijí v hlavě a nemůže se jich zbavit. Nejsou to ale melancholické vzpomínky na starou lásku; nepředstavuje si ani všechny ty společné chvíle, které se jí v mysli míchají a spojují v jednu dlouhou horskou dráhu emocí. Utápí se ale v představách bezesných nocí. Těch nocí, které jistojistě nastanou, až se bude po Praze procházet s dalšími muži. Proto si k romantickým procházkám vybírá záměrně stejné ulice, aby si zbývající magické uličky nezošklivila a mohla se v nich pak volně procházet bez pomýšlení na další nevydařený pokus o nalezení lásky.

Jednou takovou ulicí, kterou považovala za hlavní silnici vedoucí k jejímu zlomenému srdci, byla Mánesova ulice na Vinohradech.

Po rozchodu s Tomášem do ní vzala čtyři muže. Terezu vzal poprvé do Mánesovy ulice Tomáš, ty další muže přivedla do této ulice ona, záměrně.

Při procházce s prvním mužem myslela jen na Tomáše a vůbec se nevěnovala slovům svého nápadníka. Byl to jen náhodný Pražan, který ji oslovil v baru a který nevěděl, kdo Tereza opravdu je, protože ho literatura nezajímala. Ona chtěla jeho přítomností pouze zaplnit prázdný čas a zalepit ránu na duši. Jeho slova si ani nevpustila do hlavy. Nevnímala, jak se muž vůbec chová.

Druhým mužem byl její kolega z univerzity. Tentokrát už byla její mysl průzračnější, ale ani tak nedokázali najít společnou řeč, která by přesahovala hranice jejich studijního zaměření. Kolega s ní neflirtoval; neuměl to. Tereze to vadilo, ale i tak se chovala, jako že si konverzaci užívá, a čekala alespoň na náznak snahy ji svést. Nic se nestalo. Při této procházce se tak soustředila čistě na zdi domů a jejich architekturu. Už nikdy s ním pak nikam nezašla, nudil ji.

Třetí muž ji po celou vycházku ironicky popichoval. Někdy takovým způsobem, který by byl většině žen nepříjemný, ale Terezu jeho popichování bavilo. Chtěla cítit stejné emoce, které si spojovala s rozchodem s Tomášem, a on jí je poskytl skrze pichlavá slova. Nebyla ale volena vhodně, a tak se po procházce rozloučili a každý si šel po svém.

Se čtvrtou sochou se v Mánesově ulici líbala a pak s ní strávila noc ve svém bytě. Nad ránem se socha vypotácela ze dveří a nezůstalo po ní nic než schnoucí zažloutlá skvrna na prostěradle.

Všichni muži byli jen prostou výplní. Neopracovávala je jako sochař; nebylo co opracovávat. Největší odpor v ní vzbudil druhý muž Mánesovy ulice, kolega z fakulty, z jehož tváře sálala bojácnost.

Tereza stále zírala do zrcadla; propadala se do svých očí. Pro-
mnula si tváře prsty, přešla k parapetu a zapnula rádio. Hráli
Martu Kubišovou, ale bylo už třicet let po revoluci. Rádio je
jen kus plastu připomínající nám repetitivní rytmus našeho
života, který nás tahá zpátky do historie a uzemňuje tím náš
čas. Vrací nás k již prožitému, ale na budoucnost nemyslí.

Do davu demonstrantů se připletla náhodou; s demons-
tracemi nechtěla mít nic společného. Jejich myšlenky se ne-
shodovaly s jejím vnitřním přesvědčením o hodnotách. Dav
skandující krátká hesla je pro Terezu davem bez myšlenky.
Ona potřebuje pro správné vyjádření svých úvah zpravidla
desetitisíce slov.

Skrýla se do něj z úplně jiného důvodu. Dnes se poprvé
od rozchodu uvidí s Tomášem a chtěla si připomenout, jaké
to je, když nemůže dýchat. Chtěla se připravit na ten pocit, až
ho potká, stáhne se jí bránice a vzduch jí přestane procházet.

Potíž bylo jeho jméno. Nedokázala na ně dva myslet ji-
nak než jako na Terezu a Tomáše z *Nesnesitelné lehkosti bytí*
Milana Kundery. Většinu svého života totiž nežila podle
sebe, ale podle knih, které přečetla a napsala. I přes své se-
bevědomí a rozjetou literární kariéru neurčovala vývoj své
budoucnosti. Směřovaly ho fikční světy, do kterých nahlí-
žela skrze slova položená na papír jinými autory. Žila jako
literární postavy a její náladu i názory neustále ovlivňovala
kniha, kterou zrovna četla. Braková literatura ji nikdy moc

nezajímala. Uhranula jí klasika. Klasická literatura byla pro Terezu *dobrá* a *vhodná*, protože slouží inteligenci.

Ve čtrnácti letech četla *Kafku na pobřeží* od Murakamiho. Ten příběh ji okouzлил a vedl její myšlenky a úvahy dalších sedm měsíců, během nichž se při debatách s rodiči nesoustředila na to, co říkají, ale stáčela oči ke stropu a v nerovnostech bílého nátěru hledala mapu k útěku z domova a přála si, aby její rodiče byli mrtví a ona měla k úprku stejný důvod jako ten patnáctiletý japonský kluk. Přála si stylizovat svůj život do divného hledání smyslu života umístěného do světa magického realismu.

Když pak v osmnácti letech četla Bulgakova, Marquéze či další Murakamiho knihy, měla už základní přehled o literárních teoriích a školách. S přibývajícimi znalostmi se do literárních postav vtělovala s daleko větší lehkostí. Literární teorie jí pomohla postavu pochopit a osvobodit z vězení slov. Byla psycholožkou postav, která s každým vyšetřeným pacientem přebírá jeho chování a úchytky a modeluje svůj reálný svět podle toho fikčního. Později si ale sama začala uvědomovat, že je s ní něco špatně. Pořád se vracela k tomu zlomku vteřiny, kdy si přála, aby její rodiče zemřeli, a ona se tak mohla toulat sama po světě. A víc a víc se bála sama sebe a svých myšlenek.

Její rodiče totiž zahynuli pět týdnů před vydáním jejího prvního románu.

Vlastní jméno je tím nejdůležitějším slovem v osobním slovníku každého člověka. Proto se nelze divit, že Kunderův příběh o Tereze a Tomášovi stvořil v Terezině hlavě obraz, kterého se nemůže zbavit. Sebe i svého bývalého milence vidí jako románový pár.

Tereza je stejně fiktivní jako postavy z *Nesnesitelné lehkosti bytí*. Postavy, které – jak Kundera poznamenává – nikdy nežily. Toto přiznání, že *postavy jsou pouze nástrojem autora*, je Tereze nepříjemné. Až moc splývá s ní samotnou. To, co ji přitahuje na příbězích, je neuchopitelnost vesmíru, který existuje někde velmi daleko; neexistuje fyzicky, a proto je tak hezké se do něj vtělovat. Velmi ráda by tuto větu, že *postavy jsou pouze nástrojem autora*, odstranila, ale nedokáže to. Ve svém výtisku ji dokonce přeškrtnala lihovým fixem. Drhla jím o papír tak moc, až se černá barva propila i na několik dalších stránek. Popadl ji amok z bezmoci, když si uvědomila, že literatura je to jediné, co má, protože je jen loutkou, jen nástrojem, který nemá schopnosti přesahující rámec tohoto textu.

V Terezině schizofrenním uvažování se ale najdou i světlé chvílky. Jednou z nich je ono připojení se k davu demonstrantů. V té chvíli se stala hlavní postavou svého příběhu. Bylo to jen její rozhodnutí. V tu chvíli myslela jen na sebe a své blaho. Nikdy nečetla knihu, v níž by se hlavní postava ukryla v demonstřujícím davu, omylem se pořezala a pak

z něj vystoupila. Ukryla se v něm z vlastní vůle, protože se má s Tomášem setkat už za dvě hodiny! S dávnou láskou a nedobrým jedincem, který si vzal její tělo. Udělala to pro sebe, protože potřebovala uprostřed davu vdechnout vzpomínku na svůj strachem stažený krk; opět si ji oživit a připravit se. Hlavu měla v tu chvíli úplně prázdnou. Soustředila se jen na otevírání a zavírání kapesního nože v kapse, než do ní zezadu narazil onen muž. V pravém očním koutku se jí rýsoval výhled nejisté budoucnosti. Ztratila periferní vidění a zírala do černého tunelu před sebou. To byl také důvod, proč onoho muže nezaznamenala a pořezala se. Přemýšlela nad Tomášem a nad svou literární kariérou. Protože stát se spisovatelkou bylo to jediné, co v životě chtěla. A Tomáš?

Vraťme se na okamžik o několik let nazpět – do doby, kdy bylo Tereze čerstvě devatenáct. Její rodiče byli tehdy ještě naživu a její život měl díky jejich bezpodmínečné lásce jeden ucelený rámeček.

Ve čtvrtáku na střední začala objevovat svou vášeň pro psaní a neukojitelnou touhu být v přítomnosti vlastních slov, ke kterým se může schoulit, když je jí nejhůř.

Začalo to nevinně, asi jako u každého dospívajícího jedince s uměleckými sklony: básničkami, které sepisovala během nudných hodin ve škole.

Nesoustředila se na učitelův výklad, místo toho na okraje sešitů smolila věty, o nichž se domnívala, že se na konci rýmují. Loktem ruky, kterou si podpírala při vyučování hlavu, zakrývala sešit, aby do něj spolužačka v lavici neviděla, a když už napsala na jednu stránku až moc slov, rychle ji otočila a pokračovala ve psaní na další. Tyhle básničky nikdy nikomu neukázala, ale staly se jejími věrnými průvodci do světa umění v době, kdy každým dnem uměle smutnila.

Její smutnění se nelišilo od smutnění jejích kamarádek ze třídy. Nemělo totiž prapůvod v ničem jiném než v obyčejné malé bolesti z prvního uvědomění si plynutí času, které Tereza naivně považovala za velikou bolest náctiletého stárnutí. Přisoudila sama sobě úděl nezměrného středoškolského zármutku, s nímž po konci vyučování sedávala doma

a jako oheň v hlavě ho rozdmýchávala dokončováním rozepsaných básniček.

Co přesně ji bolelo? Při zpětném ohlžení se za těmito bezstarostnými časy (jimž tenkrát přisuzovala přehnanou důležitost, protože ještě neviděla dál než za hranice maturity) cítí nutnost zasmát se sama sobě a té osobě (malíčkové a nezkušené Tereze) sedící za psacím stolem nad svými prvními texty, protože ji v tu dobu nebolelo ještě nic víc než dívčí zarmoucené srdce a samotné mladistvé bytí.

To, že známe Terezino středoškolské já, které se jí samotné zdá tak vzdálené, ač existovalo jen o šest let dříve, než se Tereza připojila k demonstrantům, je jen díky tomu, že víme, jaká je Tereza nyní, co vnímá, co cítí.

Na okraje sešitů napsala desítky básniček. Některé měly jen pár veršů a jiné se zase skládaly z několika dlouhých strof, které až příliš nápadně připomínaly Miltonův *Ztracený ráj*. Tereza to dobře věděla a cítila se jako z plastu, když na papír pokládala slova, která byla jako přes kopírák z první knihy o Satanově pádu. Většině významů v knize nerozuměla a ani novější překlad této epické básně pro ni nebyl srozumitelný. A tak se pro svou obtížnost stal prvním stavebním kamenem jejího literárního domu.

Při prvním čtení ji kniha neoslňovala velkolepostí a krásou filozofických a teologických otázek, ale jednoduše milovala to, že knihu nechápala. Ráda se nořila do pocitu, že známé verše, ve kterých jen vyměnila pár slov a pak si je zapsala do sešitu, jsou její vlastní. Dělal jí dobře, že na papíře leží její rukou napsaná slova, která jsou už po několik staletí považována za velká.